

DRUHÁ KAPITOLA

Policajné riaditeľstvo Leek Wootton, Warwickshire,
8. decembra, 10.09

Hlavná inšpektorka Kat Franková vedela, ako vypracovať písomnú správu, dokonca aj prezentáciu v PowerPointe na prvú štvrtročnú poradu policajnej jednotky budúcnosti, ktorú viedla. Teraz sedela za stolom v kancelárii svojho šéfa, inšpektora McLeisha, a rozprávala mu o uzavretých prípadoch, ktoré vyriešili v rámci pilotného projektu v lete. Udržiavala jeho pozornosť ľudskými príbehmi, ktoré sa skrývali za štatistikami: dvadsaťšesťročná sekretárka, ktorú našli pod terasou rekreačného domu jej šéfa; tridsaťpäťročný otec, ktorého vytiahli z dna kanála; a, čo bolo zo všetkého najhoršie, pätnásťročné dievča, ktoré napokon našli medzi troskami a sutinami v dajakom opustenom brlohu.

McLeish ju zasypával otázkami a Kat odpovedala bez zaváhania a potreby skontrolovať si poznámky. Každý deprimujúci detail sa jej vryl do mozgu. Najmä to dievča. Videla ho zakaždým, keď sa jej nedarilo zaspáť.

Nakoniec sa jej šéf oprel v kresle a zložil si ruky na veľkom bruchu. „Tri z troch. Nie je to zlé, to sa musí uznať.“

„Zdá sa, že ste sa prepočítali,“ povedal Lock, jej partner, umelá inteligencia.

McLeish sa zamračil na trojrozmerný holografický obraz mladého černocho, ktorý obsadil miesto medzi Kat a jeho stvoriteľkou, profesorkou Okonedovou. Lock bol znepokojivo realistický, ale Kat vedela, že ho nezaujímajú reálne záhyby na sivom obleku ani dokonale upravené fúzy, krátka pestovaná brada či takmer hollywoodsky vzhľad. Hoci nešlo o nič viac než o priesečník svetla a hmoty, pričom šikovné kódovanie zabezpečilo umelej inteligencii program hlbokého učenia sa, niečo na Lockovi bolo: ako sa plynulo a ladne pohyboval, spôsob, akým jeho tmavé oči niekedy na vás pozerali s nevinnosťou dieťaťa.

A rovnako ako dieťa sa ešte nenaučil, že keď niekto ako McLeish povie „Prosím?“, nie je to výzva na zopakovanie urážlivej poznámky.

Napriek jej varovnému zakašľaniu Lock pokračoval v rozprávaní. „Povedal som, že ste sa prepočítali. Tri z troch je sto percent, čo znamená, že úspešnosť hlavnej inšpektorky Frankovej je v skutočnosti vynikajúca, ak vezmeme do úvahy, že priemerný počet vyriešených odložených prípadov v Anglicku je momentálne menej ako päťdesiat percent.“

Kat potlačila vzdychnutie. Ktorú časť z „Nechaj rozprávať mňa“ Lock nepochopil? Napriek tomu, že McLeish súhlasil s prítomnosťou umelej inteligencie na ich oddelení a povzbudzoval Kat, aby tento projekt viedla, bol stále nepriateľský voči detektívom s umelou inteligenciou. Báł sa, že sa stanú trójskym koňom pri ďalšom znižovaní počtu policajtov. Kat spočiatku celkom súhlasila s jeho skeptickým postojom – rakovinu jej zosnulého manžela nediagnostikovala práve umelá inteligencia, takže o nebezpečenstvách rozhodovania strojov vedela viac ako väčšina iných. Keď sa však obávala, že jej vlastný syn sa stal obeťou v prípade, ktorý vyšetrovali v lete, ani jeden človek jej neveril: predpokladali, že jej úsudok zatemňujú emócie. Lock bol jediný, kto súhlasil s tým, že fakty podporujú jej hypotézu, a prekonal sám seba, aby pomohol zachrániť jej syna. Kat mala

stále výhrady voči úlohe umelej inteligencie v policajnej práci, ale hoci Lockov prístup založený na algoritmoch mohol často vyvolávať podráždenie, nikdy nezabudla na to, ako pri nej Lock stál, sám, keď najviac potrebovala pomoc.

„Tak či onak,“ povedala Kat a znovu si získala McLeishovu pozornosť, „faktom je, že pri odložených prípadoch ‘úspech‘ znamená len toľko, že môžeme uzavrieť spisy, zvýšiť mieru objasnenosti a poskytnúť rodinám odpovede. To, čo nemôžeme urobiť, je zmeniť skutočný výsledok.“

„Čo to znamená?“

„To znamená, že si myslím, že je čas, aby sme pracovali na živom prípade.“

„Aha, myslíš si to?“ McLeishov hlas znel jemne, ale v očiach mu svietilo varovanie.

„Áno, myslím.“ Pred dvadsiatimi rokmi by možno pod jeho neúprosným pohľadom zaváhala, ale keď jej minulý rok zomrel manžel, stalo sa jej to najhoršie, čo si mohla predstaviť. Vždy bola odvážna (alebo bezohľadná, záležalo na uhle pohľadu), ale teraz sa nebála ničoho a nikoho. „Inšpektor Hassan a seržantka Browneová skutočne zdokonalili svoje policajné zručnosti a napriek všetkým jeho chybám,“ povedala a zdvihla ruku, akoby uznávala nespočetné množstvo vecí, v ktorých sa umelá inteligencia mýlila, „rýchlosť a hĺbka, s ktorou Lock dokáže analyzovať kamerové záznamy, sociálne siete a iné údaje, z nás robí jeden z najrýchlejších a najefektívnejších tímov, v akom som kedy pracovala. Zdá sa mi škoda nenasadiť tím nášho kalibru na skutočné živé prípady, kde by sme ešte mali šancu niekoho zachrániť.“

„Alebo riskovať, že ich stratíme kvôli tunajšiemu Robocopovi.“

Lock si priložil obe ruky k brade a vzdychol spôsobom, ktorý naznačoval sklamanie. „Táto poznámka vychádza skôr z vašich vlastných iracionálnych obáv a nepochopenia umelej inteligencie než z posúdenia faktov na základe rizika.“

„Prosím?“

„Povedal som...“

„Počul som, čo si povedal.“

„Lock nemá filter,“ pripomenula mu Kat, keď tvár jej šéfa začala výrazne červenieť. Úprimne povedané, kopl by Locka pod stolom, nebyť toho, že jej noha by prešla priamo cez jeho. Pozrela sa na jeho stvoriteľku, profesorku Okonedovú, aby ju podporila. Pôsobila v Národnom inštitúte pre výskum umelej inteligencie NiAIR a napriek svojej nedôvere k tradičnej polícii (alebo skôr kvôli nej) súhlasila s prítomnosťou Locka ako člena Katinho tímu.

„Presne tak,“ prikývla mladá profesorka. „Lock nechce byť hrubý. Bol naprogramovaný tak, aby sa nepodriaďoval moci. Len hovorí pravdu tak, ako ju vidí.“

„Nové šteniatko mojej ženy si myslí, že predná izba je záchod, ale to neznamená, že sa zmierim s tým, že sa mi vyšpiní na koberec.“ McLeish mykol hlavou smerom k dverám. „Tá vec má byť schopná hlbokého učenia sa, takže sa vráťte, keď zvládne vhodné spôsoby.“

Profesorka Okonedová pokojne zavrela notebook a zdvihla sa, ale Kat zostala sedieť. Neposkytnúť takému efektívnemu tímu, ako bol ten jej, živý prípad nebolo len iracionálne – bolo to nemorálne. Pri pomyslení na to, že bude musieť povedať ďalším rodičom, že sa potvrdili ich najhoršie obavy, sa cítila ako uväznená pod jednou zo záťažových prikrývk, ktoré ľudia v poslednom čase často vychvaľovali. Títo ľudia však nevideli to, čo videla ona. Na to, aby v noci mohla zaspať, bolo treba viac než len záťažovú prikrývku.

Rozhodla sa, že to skúsi ešte raz. „Naším cieľom je vytvoriť nový model policajnej práce pre budúcnosť. To sa nám nepodarí, kým nebudeme pracovať na živých prípadoch, šéf.“

McLeish pozrel z Kat na hologram Locka sediaceho za jeho stolom. „Je to príliš riskantné.“